

Obsah

CHOV SKOTU

Předmluva	5
Význam chovu skotu	9
Světový přehled o početních stavech skotu a produkci	10
Problémy v chovu skotu v Československu	13
Plemena skotu	17
Třídění plemen skotu	17
Rozdělení plemen podle původu	17
Charakteristika plemen podle původu	17
Rozdělení plemen podle směru užitkovosti	18
Rozdělení plemen podle stupně zootechnického prošlechtění	19
Rozdělení plemen podle dalších kritérií	19
Zoologické zařazení skotu	19
Plemena a chov skotu v jednotlivých zemích	23
Velká Británie	23
Plemena mléčná	25
Plemena masná	27
Plemena s dvoustrannou užitkovostí	31
Holandsko	31
Plemena skotu	33
Francie	34
Plemena mléčná	35
Plemena s dvoustrannou užitkovostí	36
Plemena masná	36
Belgie	36
Plemena skotu	36
Německo	37
Plemena nížinná	38
Plemena horská	40
Dánsko	42
Plemena skotu	44
Švédsko	48
Plemena skotu	48
Finsko	48
Plemena skotu	49

Norsko	49
Švýcarsko	49
Rakousko	53
Spojené státy americké	55
Plemena mléčná	55
Plemena masná	57
Plemena s kombinovanou užitkovostí	58
Sovětský svaz	58
Plemena mléčná	59
Plemena s kombinovanou užitkovostí	65
Plemena masná	67
Polsko	68
Maďarsko	70
Bulharsko	70
Rumunsko	71
Plemena a chov skotu v ČSSR	72
Historický vývoj plemen skotu v českých zemích	72
Vývoj chovu skotu na Slovensku	77
Chovný cíl a plemenný standard plemen skotu v Československu	81
Rajonizace plemen skotu v Československu	84
Směr zušlechťování plemen skotu v Československu	86
Tvarové vlastnosti skotu	87
Užitkový typ	87
Exteriér skotu	93
Hlava	93
Krk	94
Kohoutek	94
Hřbet	95
Bedra	95
Zád	95
Ocas	96
Hrudník	96
Břicho	96
Pohlavní orgány	97
Vemeno	97
Končetiny	98
Značkový systém při posuzování exteriéru hospodářských zvířat	99
Určování stáří skotu	99
Určování stáří skotu podle chrupu	99
Určování stáří krav podle rohových kroužků	101
Velikost a váha skotu	101
Měření skotu	101
Zjišťování živé váhy měřením	104
Mléčná užitkovost skotu	105
Vemeno a tvorba mléka	105
Anatomie a vývin vemene	105
Vlastnosti vemene	108
Tvorba mléka	109
Získávání mléka (dojení)	111
Příprava krávy k dojení	111
Získávání mléka (vlastní dojení)	111
Tučnost mléka	114
Vliv jednotlivých činitelů na složení mléka a výši mléčné užitkovosti	118
Činnost nervové soustavy a produkce mléka	125
Masná užitkovost skotu	129

Technika plemenitby skotu	130
Pohlavní dospělost a použití skotu k plemenitbě	130
Přirozená plemenitba	131
Inseminace	131
Početnost odchovu	133
Jalovost skotu a její příčiny	133
Plemenitba skotu	134
Podstata a význam zušlechťovacího procesu	134
Cílevědomé zaměření plemenářské práce, chovné podmínky, odchov zvířat	135
Kontrola užitkovosti	136
Výběr plemenných zvířat	139
Hodnocení zvířat	141
Hodnocení podle původu	142
Hodnocení podle užitkovosti	142
Hodnocení podle zevnějšku	144
Hodnocení dědičných vlastností plemeníků	146
Způsoby hodnocení býků podle potomstva	148
Linie a rodiny	152
Plemenné knihy	155
Výstavy	156
Odchov telat a mladého skotu	157
Význam odchovu telat a mladého skotu	157
Zásady usměrněného odchovu telat a mladého skotu	157
Stadia vývinu skotu	158
Stadium prenatalní	158
Stadium postnatalní	160
Růst a tělesný vývin skotu	161
Vlivy působící na růst a vývin skotu	163
Technika odchovu telat	165
Základní zásady odchovu telat	165
Způsoby odchovu telat	166
Odchov mladého skotu	172
Odchov telat a tuberkulóza skotu	174
Literatura	175

CHOV PRASAT

Význam chovu prasat	181
Původ domácích prasat	184
Zoologické zařazení	184
Prapředci domácího prasete	185
Charakteristika divokých prasat	185
Domestikace prasat	188
Nejstarší oblasti zdomácnění	189
Rozdělení a charakteristika původních plemen prasat	189
Divoké prase evropské	189
Divoké prase asijské	189
Původní nezušlechtěné prase typu evropského	190
Původní nezušlechtěné prase typu asijského	190
Původní nezušlechtěné prase typu středozemního	191
Plemena prasat	191
Rozdělení plemen prasat podle různých hledisek	191
Plemena prasat v zahraničí	192
Chov prasat v Anglii	192
Chov prasat v Německu	198

Chov prasat v Dánsku	201
Chov prasat v USA	202
Chov prasat v Polsku	205
Chov prasat v Maďarsku	205
Chov prasat v Rumunsku	207
Chov prasat v SSSR	207
Chov prasat v Bulharsku	213
Chov prasat v Jugoslávii	213
Chov prasat v Čínské lidové republice	214
Vývoj chovu prasat v českých krajích a na Slovensku	214
Zvelebovací činnost pro konsolidaci plemen prasat v Československu	218
Plemena prasat v Československu	221
Prase bílé ušlechtilé	221
Prase přeštické	224
Plemeno mangalica	225
Plemeno cornwall	226
Tvarové vlastnosti prasat	227
Hodnocení typu	227
Typy podle užitkového směru	227
Hodnocení konstituce a konstituční typy	228
Hodnocení zevnějšku bílého ušlechtilého prasete	230
Hodnocení zevnějšku stobodovým systémem	237
Užitkové vlastnosti prasat	237
Plodnost prasnic	237
Mléčnost prasnic	239
Růstová schopnost selat	242
Výkrmnost prasat	243
Jatečná hodnota prasat	245
Plemenitba prasat	250
Způsoby plemenitby prasat a jejich využití v našich podmínkách	250
Plemenitba čistokrevná	250
Chov liniový	250
Chov rodinový	251
Plemenitba meziliniová	251
Plemenitba příbuzenská	252
Osvěžení krve	252
Křížení	253
Křížení převodné (vyhlazovací)	253
Křížení kombinační (novoplemenné, tvůrčí)	253
Křížení zušlechťovací	253
Křížení užitkové	253
Kontrola užitkovosti druhého stupně	255
Místní klasifikace prasnic	256
Všeobecné výběry kanců	257
Kontrola užitkových vlastností kanců a prasnic v plemenných cho- vech	258
Zkoušky výkrmnosti a jatečné hodnoty prasat	260
Kontrola dědičnosti prasat	264
Kontrola zdraví	266
Plemenné knihy	267
Výhledový plán plemenářské práce	267
Organizace plemenitby v plemenném a užitkovém stádě	269
Technika chovu plemenných prasat	271
Příprava prasnic k zapouštění	271
Příprava kanců k připouštění	275
Způsoby připouštění kanců	276

Zkoušky semene a umělé osemeňování	277
Ošetřování jalových a březích prasnic	278
Porod prasnice a pomoc při porodu	280
Ošetřování kojících prasnic a odchov selat	280
Odchov plemenných kanečků a prasniček	285
Nové technologické postupy v odchovu selat	290
Organizace výroby a nové technologické postupy ve výkrmu prasat	295
Organizace a technika výkrmu prasat	295
Nové technologické postupy ve výkrmu prasat	296
Automatické krmení prasat suchou směsí	296
Automatické krmení prasat tekutými krmivy	299
Kombinované krmení	300
Výkrm prasat na hluboké podestýlce	300
Literatura	301

CHOV DRŮBEŽE

Význam a rozvoj chovu drůbeže	307
Původ drůbeže a její zoologické zařazení	309
Kur domácí	309
Krocen	310
Perlička kropenatá	310
Páv	310
Kachna domácí	310
Kachna pižmová	310
Husa domácí	310
Plemena drůbeže	311
Plemena slepic	311
Plemena v Československu	311
Plemena v zahraničí	316
Plemena krůt	317
Plemena kachen	319
Cizí plemena kachen masného typu	320
Cizí plemena kachen nosného typu	321
Plemena hus	323
Cizí plemena hus	323
Plemena perliček	324
Tvarové vlastnosti drůbeže	324
Váha a rozměry těla (vážení a měření)	325
Stavba těla	325
Konstituce a zdraví	325
Standard	326
Vztah mezi zevnějškem a užitkovostí	327
Vztah zevnějšku k produkci vajec	327
Vztah zevnějšku k produkci masa	328
Dědičnost exteriérových znaků	329
Užitkové vlastnosti drůbeže	330
Snáška	330
Tvorba vajec	331
Snáška a její charakteristika	331
Závislost snášky na různých činitelích	332
Závislost snášky na pohlavní dospělosti	332
Snáška u jiných druhů drůbeže	333
Plodnost samců	333
Produkce masa	334
Produkce peří	334

Zužitkování krmiva	334
Dědičnost užitkových vlastností	335
Dědičnost vlastností vajec	336
Dědičnost vnitřní jakosti vajec	336
Dědičnost jiných užitkových vlastností	336
Plemenářská práce pro zvyšování užitkovosti u drůbeže	337
Zušlechťování drůbeže na nosnost	338
Výběr	338
Výběr vylučovací	338
Výběr plemenný	338
Výběr podle původu a kontroly dědičnosti	340
Výběr podle linií a rodin	341
Ukazatelé užitkovosti a vnějších znaků, jež jsou podkladem pro výběr	343
Hodnocení plemeníků podle potomstva jako podklad pro vý- běr	344
Plemenářské metody používané v chovu drůbeže	346
Plemenitba čistokrevná	346
Křížení	350
Různé plemenářské metody používané u nás i v zahraničí	353
Technika páření slepic	358
Páření z ruky	358
Páření slepic v klecích	358
Umělé osemenování drůbeže	358
Zušlechťování drůbeže na produkci masnou	359
Masná (jatečná) plemena slepic	359
Základní znaky dobrých jatečných kuřat	360
Některá plemena kuřat vhodná k rychlovýkrmu	360
Plemenářská práce uvnitř masných plemen slepic	361
Zvelebovací opatření v chovu drůbeže v Československu	362
Dosavadní zušlechťovací plán	362
Kmenové chovy (C - chovy)	363
Plemenné chovy (B - chovy)	364
Rozmnožovací chovy (A - chovy)	364
Líhňářské závody	364
Nový zušlechťovací plán	365
Nové rozdělení hospodářských plemen v Československu	365
Standard	366
Perspektivní zušlechťovací plán	367
Kontrola užitkovosti	367
Snáška a váha vajec	368
Živá váha	368
Spotřeba krmiva	368
Zdravotní stav	369
Evidence drůbeže	369
Revizní stanice	369
Kontrola dědičnosti	369
Bonitace	370
Plemenné knihy	371
Státní plemenná kniha	371
Krajská kartotéka plemenných chovů	371
Výstavy a trhy	372
Praktické provádění plemenářské práce	372
Chov slepic	372
Kmenový chov slepic (C - chov)	372
Plemenný chov slepic (B - chov)	378

Rozmnožovací chov slepic (A - chov)	379
Kmenový a plemenný chov slepic ve spojení s intenzívními užitkovými chovy	379
Chov krůt	381
Chov kachen	381
Chov hus	382
Výživa a krmení drůbeže	382
Příprava krmiv pro drůbež	382
Krmení dospělé drůbeže	382
Krmení slepic	383
Krmení krůt	384
Krmení kachen	385
Krmení hus	386
Polní pastva drůbeže	386
Výkrm dospělé drůbeže	387
Zajištění krmivové základny	388
Líhnutí drůbeže	389
Odchov, krmení a výkrm mladé drůbeže	391
Vlivy působící při odchovu mláďat	391
Praktický odchov mláďat	395
Odchov kuřat	395
Krmení kuřat	395
Pastevní odchov kuřat	397
Výkrm kuřat	400
Odchov krůtat	402
Krmení krůtat	402
Pastevní odchov krůtat	403
Výkrm krůtat	403
Odchov kachňat	404
Krmení kachňat	404
Výkrm kachňat	405
Odchov housat	407
Výkrm housat	407
Výstavba drůbežích farem	407
Velikost drůbežích farem	409
Chov dospělé drůbeže	409
Způsoby chovu	409
Chov slepic	410
Chov krůt	415
Chov kachen	417
Chov hus	421
Technologie drůbežích výrobků	423
Vejce	423
Jatečná drůbež	424
Hygiena chovu a prevence nemocí drůbeže	426
Hygiena a dezinfekce	428
Tlumení nemocí	429
Nemoci drůbeže	429
Literatura	431

CHOV KONÍ

Význam koně v socialistické zemědělské velkovýrobě	435
Plemena koní	436 ✓
Plemenná skupina koní mongolských	437
Plemenná skupina koní východních	438

Podskupina koní íránských	438
Plnokrevný kůň arabský	439
Plnokrevný kůň anglický	441
Chov anglického plnokrevníka v jednotlivých zemích	445
Ostatní plemena skupiny koní východních	448
Plemena koní pod vlivem anglického plnokrevníka	454
Podskupina koní anglických	454
Polokrevná plemena v Sovětském svazu	456
Polokrevná plemena v Anglii	458
Polokrevná plemena ve Francii	459
Polokrevná plemena v Německu	459
Polokrevná plemena v Polsku	461
Polokrevná plemena v Americe	462
Angloarab	462
Plemenná skupina koní západních	463
Plemena chladnokrevných koní v Sovětském svazu	465
Plemena chladnokrevných koní ve Francii	466
Plemenná skupina koní severských (nordických)	467
Plemena koní chovaná v Československu	468
Chov plnokrevníka v Československu	475
Chov klusáka	478
Zevnějšek koně	478
Stavba těla	478
Hlava	480
Krk	482
Kohoutek, hřbet, bedra a zád	483
Hrudník a přední končetiny	485
Zadní končetiny	488
Postoje končetin	489
Chody koně	491
Barva a odznaky	494
Odznaky u koní	496
Výžehy	498
Určování stáří koní	501
Užitkovost, výkonnost koně a výkonnostní činitelé	503
Činitelé daní přímo v koni samém	503
Stavba těla	503
Konstituce	504
Temperament	505
Charakter	506
Činitelé na koni přímo nezávislí	508
Výkonnostní zkoušky	508
Dostihy	509
Rovinné dostihy jako zkoušky výkonnosti pro plnokrevníka	511
Metody plemenitby a plemenný výběr	513
Metody plemenitby	514
Individuální výběr a volba rodičovských párů	514
Technika chovu a odchovu koní	515
Zapouštění klisen	515
Hřebná klisna, porod, ošetřování klisny a hříběte po porodu	517
Odstav a odchov hříbat	520
Měření a vážení hříbat	523
Používání koní v zemědělské velkovýrobě	524
Zaučování mladých koní v tahu	524
Zásady při používání mladých koní v práci	525
Ošetřování a používání koní k práci	526

Organizace chovu koní v Československu	527
Státní plemenářské ústavy	527
Státní hřebčiny	528
Státní hřebčince	529
Státní hříbárny	529
Státní závodistiště	530
Plemenářská hospodářství státních statků a JZD	530
Literatura	531

CHOV OVCÍ

Význam chovu ovcí	535
Původ a zoologické zařazení jednotlivých skupin ovcí	536
Plemena ovcí.	540
Rozdělení plemen ovcí.	540
Charakteristika zahraničních plemen ovcí	541
Ovce merinové	541
Žírná plemena ovcí	543
Ovce masovlnářské	544
Plemena dojná	544
Ovce tlustozadké	544
Ovce kožichové	545
Ovce kožešinové	545
Plemena ovcí v Československu a jejich plemenný standard	545
Plemena jemnovlnná	546
Žírné merino	546
Vlnářské merino	547
Ovce württemberská	549
Stavropolské merino	549
Plemena polojemnovlnná	550
Cigája	550
Hampshire	551
Ovce plevenská	551
Sovětská cigája	552
Zušlechtěná ovce valašská východofríského typu	552
Plemena hrubovlnná	552
Ovce valašská	553
Ovce šumavská	554
Plemenářská práce v chovu ovcí	554
Význam a cíl rajonizace ovcí	554
Chovatelské oblasti na podkladě rajonizace.	554
Chovný směr a cíl	555
Výběr a bonitace	555
Kontrola užitkovosti	556
Technika plemenitby	557
Pohlavní dospělost	557
Příprava bahnic a beranů k připouštění	557
Způsoby připouštění	558
Inseminace ovcí	560
Březost	560
Bahnění	561
Příčiny neplodnosti u ovcí	562
Růst a tělesný vývin ovcí	563
Odchov jehňat	564
Péče o bahnice v době březosti	564
Péče o jehně po narození	565

Výběr jehňat	566
Kastrace a kupírování	567
Označování jehňat	567
Odstav jehňat	568
Dědičnost	569
Technika pastvy ovcí	571
Zásady pastvy ovcí	571
Košarování	573
Zařízení na pastvinách a salaších	574
Asanace pastvin	575
Zařízení ovčína a příslušných prostor	576
Zařízení ovčína	576
Beránky a psince	577
Výběhy a koupaliště	578
Produkty chovu ovcí	578
Ekonomika chovu ovcí	579
Ekonomické zdůvodnění chovu ovcí	579
Začlenění chovu ovcí v socialistickém zemědělství	579
Velikost a složení stáda	580
Rentabilita chovu ovcí	581
Základní vlnoznalecké pojmy	581
Skladba kůže a chlupu	581
Výměna a vývoj chlupu	585
Fyzikální vlastnosti vlny	585
Mechanické vlastnosti vlny	587
Druhy vln a složení rouna	589
Rozdělení vln podle jemnosti a upotřebitelnosti	590
Charakteristika vln jemných	593
Charakteristika vln polojemných	593
Charakteristika vln hrubých	594
Posuzování vlny podle vzhledu rouna	594
Posuzování rouna u vlny nezušlechtěné	595
Stanovení výtěžnosti vlny (rendementu)	597
Vlivy působící na množství a jakost vlny	600
Určování sortimentu vlny	601
Význam statistických hodnot	602
Označení sprádivosti	603
Ošetřování vlny	604
Stříhání ovcí	604
Třídění a balení vlny	606
Vady vlny	607
Literatura	608

CHOV KOZ

Význam chovu koz	611
Plemena koz	612
Bílá bezrohá koza krátkosrstá	613
Hnědá bezrohá koza krátkosrstá	613
Způsoby chovu koz	613
Stájový chov	613
Pastevní chov	614
Zásady plemenitby koz	615

CHOV KOŽEŠINOVÝCH ZVÍŘAT

Význam chovu kožešinových zvířat	619
Chov býložravých kožešinových zvířat	620

Chov nutrií	620
Plemena nutrií	621
Standard	622
Plodnost	623
Rozmnožování nutrií	623
Technika plemenitby nutrií	624
Odchov a krmení nutrií	625
Chovatelské ztráty	626
Ekonomika chovu	627
Chov králíků	628
Plemena králíků	628
Rozmnožování králíků	630
Odchov králíků	630
Chovatelské ztráty	630
Chov činčil pravých	632
Rozmnožování činčil	632
Ošetřování činčil	633
Chovatelské ztráty	633
Chov karakulů	634
Chov masožravých kožešinových zvířat	634
Chov norků	634
Plemena norků	635
Rozmnožování norků	636
Technika plemenitby norků	636
Ošetřování březích a kojících norků	637
Odchov a výživa norků	638
Kožešinová zralost a těžba kožek	639
Prevence nemocí norků	639
Chov lišek	640
Plemena lišek	640
Standard	641
Rozmnožování lišek	641
Technika plemenitby lišek	641
Březost, porody a odstav	642
Odchov lišcat	642
Krmení lišek	644
Těžba kožek	644
Prevence nemocí	644
Chov pesců	645
Standard	646
Rozmnožování pesců	646
Krmení pesců	647
Línání a zrání kožešiny	647
Prevence nemocí	648
Chov mývalů	648
Standard	648
Rozmnožování mývalů	648
Krmení mývalů	650
Prevence nemocí	650
Chov kun lesních	650
Literatura	651
Česko-slovenský slovníček	652
Jmenný rejstřík	654
Věcný rejstřík	659